

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító- és Óvóképző Kar

**Mondókák nyomában: A magyar és koreai mondókák
összehasonlító elemzése**

Konzulens:

Dúzs Miklós László
tanár

Készítette:

Kereszturi Dóra Lili
gyermek kultúra MA szakos hallgató

Budapest

2024

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	2
Kutatási kérdéseim	3
A kutatás szakirodalmi keretrendszere	3
Mi a mondóka.....	3
Magyar nyelvről röviden	6
Koreai nyelvről röviden.....	7
Magyar kultúráról röviden – család- és gyermekkép.....	9
Koreai kultúráról röviden – család- és gyermekkép	13
Kutatás.....	16
Minta.....	16
Módszertan.....	16
Eredmények.....	20
Összegzés	40
Irodalomjegyzék.....	42

Bevezetés

A gyermekmondókák szoros kapcsolatban állnak a gyermekkultúrával, és kulcsszerepet játszanak a gyermekek nyelvi, kognitív és társas fejlődésében. A mondókák a gyermekek életének szerves részét képezik, és a társadalmi szocializáció eszközeként hozzájárulnak a kulturális identitás kialakulásához. A kutatás célja, hogy összehasonlítsa a magyar és koreai mondókák jellemzőit, kiemelve a két különböző kultúra közötti hasonlóságokat és eltéréseket és ezeknek az okait.

A kutatás jelentősége abban rejlik, hogy a különböző kultúrák mondókáinak vizsgálata lehetőséget ad arra, hogy megértsük, hogyan formálódik a gyermekkultúra a két társadalomban, és miként tükrözik a mondókák a kulturális értékeket és normákat. A globális világban, ahol a kulturális identitás és az interkulturális kapcsolatok egyre fontosabbá válnak, a különböző nemzetek hagyományainak és szokásainak ismerete segíthet az interkulturális megértés előmozdításában. Az ilyen típusú kutatások hozzájárulhatnak az elfogadás, befogadás és kulturális cserefolyamatok gazdagításához.

A magyar és koreai mondókák összevetésén keresztül lehetőség nyílik arra, hogy a mondókák univerzális elemeit azonosítsuk, miközben feltárjuk a két nép kulturális sajátosságait is. A család, a természet, az állatok és a mindennapi élet olyan alapvető emberi tapasztalatok, amelyek mindkét kultúrában megtalálhatóak, és a mondókák révén ezeket a tapasztalatokat a gyermekek számára érthető és élvezetes formában közvetítik. Ezen kívül a kutatás rávilágíthat arra, hogy miként alakítják a mondókák a gyermekkori szocializációt, és hogyan segítik elő a gyermekek nyelvi és érzelmi fejlődését.

A mondókák, nemcsak szórakoztatnak, hanem a pedagógiai nevelés eszközei is, hiszen a gyermeki nyelvi és kognitív fejlődést támogató, egyszerű, de mélyebb jelentéstartalommal rendelkező formák. A kutatás e szempontból fontos lehet az oktatási és nevelési módszerek korszerűsítésében, különösen a gyermekkultúra és a pedagógiai gyakorlat közötti kapcsolat megértésében.

A dolgozat célja, hogy a magyar és koreai mondókák elemzése révén hozzájáruljon a gyermekkultúra és a pedagógiai elméletek további fejlődéséhez. A különböző kultúrák közötti párhuzamok és eltérések feltárása új perspektívákat adhat a gyermekek nevelésére és oktatására vonatkozóan, valamint segíthet a globális nevelési rendszerek közötti párbeszéd előmozdításában. Az ilyen típusú komparatistikai kutatás alapot adhat a nemzetközi

pedagógiai és kulturális diskurzusokhoz, és elősegítheti a kulturális sokszínűség megértését és elfogadását.

A kutatás során figyelembe veszem a mondókák kulturális, társadalmi és nyelvi kontextusait, valamint azok hatását a gyermekek szocializációjára és a családi értékek közvetítésére. A dolgozat felépítése az alábbiak szerint alakul: először bemutatom a témában releváns szakirodalmat, a mondókák fogalmát, a magyar és koreai nyelvet, kultúrát és a család- és gyermekképet, amelyek alapvetően befolyásolják a mondókák tartalmát. Ezt követően a kutatás módszertanát és eredményeit ismertetem, végül pedig összegzem az elemzést.

Kutatási kérdéseim

- Milyen a kultúrán átívelő témák vannak a mondókákban?
 - A magyar és koreai mondókák hasonló univerzális témákat dolgoznak fel.
- Van-e esetleg olyan jelenség, ami mind a két kultúra mondókáiban visszatér?
 - Hasonló típusú mondókák figyelhetők meg.
- A mondókákon keresztül felfedezhető-e valamilyen hasonlóság a két kultúra között?
 - A mondókákban jól fognak tükröződni a kulturális hasonlóságok és különbségek.

A kutatás szakirodalmi keretrendszere

Mi a mondóka

Balázs (2020) leírása alapján a gyermekmondóka rövid, ritmikus szöveg, amelynek célja a gyermekek szórakoztatása és tanítása. A mondókák jellemzője, hogy kötött ritmusúak, így zenei elemeket is tartalmaznak. A szöveg több idézetet is tartalmaz Kodály Zoltán "Magyar zene, magyar nyelv, magyar vers" (1993) című művéből. Az idézetek alapján Kodály Zoltán szerint a gyermekfolklórban megfigyelhető, hogy sok olyan jelenség maradt fenn, amely a felnőttek világában már eltűnt, például régi népszokások, vallásos szövegek, táncok és kifejezések. Ezen jelenségek a gyermekjátékokban, gyermekdalokban és mondókákban élnek tovább, így megőrizve az ősi szinkretizmus egy részét, amelyben az ének, tánc és játék még osztatlan egységet alkotott. A mondókák a nyelv kialakulásához hasonlóan ritmikus ismétléssel működnek, és fontos szerepet játszanak a gyermeki fejlődésben, megőrizve és továbbadva a kultúra régi elemeit.

A mondókák ritmikussága különféle nyelvi formákban jelenik meg, mint például alliteráció, rím, refrén és paralellizmus. Ezek a ritmikus és zenei elemek nemcsak a gyermekek szórakoztatását szolgálják, hanem segítenek a nyelvi és kognitív fejlődésükben is. A gyermekmondókák által közvetített öröm és játékosság genetikusan kódolt ösztönző elem, amely az életműködés alapvető mozgatója.

A gyermekmondókák fontos szerepet játszanak a gyermekkori kulturális nevelésben, megőrizve és továbbadva a néphagyományokat és segítve a gyermekeket a nyelvi és zenei készségek elsajátításában. A mondókák a gyermeki játékok szerves részét képezik, és számos funkciójuk van:

- Szórakoztatás és örömszerzés: A mondókák elsődleges célja a szórakoztatás és az öröm keltése. Játékos szituációkba illeszkednek, és gyakran a felnőtt élet viselkedésformáinak utánzását, gyakorlását szolgálják. " Valamennyi alapszükségletünk kielégítését örömrzés követi, csakúgy, mint az alapszükségletekre ráépülő, azokból továbbfejlesztett kulturális szükséglete. Ebből fakadóan: az öröm az életműködés alapvető mozgatója" (Balázs, 2020, p. 220.-221.)
- Ősi és kollektív jelenség: A mondókák ösztönös jelenségek, amelyek nagyon ősi gyökerekkel rendelkeznek, és talán a kollektív tudatalattiba nyúlnak vissza. A hangutánzás a legősibb kommunikációs-nyelvi jelenségek közé tartozik. A mondókák a gyermeki világ játékos formában történő leképezései, amelyek felkészítenek a felnőttkor szerepeire.
- Társadalmi normák és versengés: A mondókák tükrözik a gyermeki világ folyamatos versengését és a gyengébbek legyőzését, valamint a normától való eltérések elutasítását. Ez evolúciós védelmet jelenthet az eltérésekkel szemben, és azt mutatja, hogy a gyermeki világ még a biológiai evolúció talaján áll, miközben a kulturális evolúció a szocializációval kezdődik.

Benkó és Pezsmer (2015) a mondókák jellemzőit az alábbiak alapján csoportosították:

- Konkrét alkalomhoz kötődnek:
 - A mondókák mindig egy adott alkalomhoz vagy szándékhoz kapcsolódnak, ellentétben a népi játékokkal, amelyek bármikor játszhatóak. Például naphívogatót akkor mondanak, ha rossz idő van, esőbízttatót pedig akkor, ha esik az eső.
- Meghatározott funkció:

- A mondókák pontosan körülhatárolt funkcióval rendelkeznek, és gyakran kapcsolódik hozzájuk egy vagy több jellegzetes mozdulat is.
- Tanulás és továbbadás:
 - A gyerekek egy részüket a felnőttektől, más részüket a nagyobbaktól tanulják. A gyermekek saját kis észjárásuk és nyelvük szerint alakítják, gazdagítják és adják tovább a mondókákat.

A mondókákat nem csak jellemzők, hanem típusok szerint is csoportosították az alábbi módon:

- Természetmondókák:
 - Ezek főként a naphoz és az esőhöz szólnak. Példák:
 - Naphívogatók: „Süss fel nap”, „Bújj el hideg”.
 - Esőhívogatók: „Ess eső, ess”, „Esik az eső”.
- Növénymondókák:
 - A növényekhez szólnak, mint például az akáclevél vagy virágszirom tépdeső: „Szeret, nem szeret”.
- Állatmondókák:
 - Akkor hangzanak el, amikor találkoznak az adott állattal.
- Tárgyak hangját utánzó mondókák:
 - Ezek a szekér, vonat, harang hangját utánozzák.
- Altatódalok:
 - Csak akkor hangzanak el, amikor altatják a kisbabát, például: „Tente, baba, tente”; „Csicsíjja, Hajta beli”.
- Csúfolók:
 - Lehetnek név-, tulajdonság-, nemzetiség-, foglalkozás-, falu- és egyéb csúfolók. Ezek a mondókák gyakran kemény szavakkal fejezik ki a haragot.
- Egyéb Mondókák:
 - Számos egyéb mondóka létezik, például a „Cserebere, fogadom”, ha valamit elcserélnek.

Összefoglalva, a mondókák fontos szerepet játszanak a gyermeki szocializációban, a felnőtt viselkedésformák gyakorlásában, és mélyen gyökereznek az emberi kommunikáció legősibb formáiban. Emellett a mondókák a népi hagyomány szerves részei, amelyek szorosan kapcsolódnak a gyerekek világához, és funkciójuk, tartalmuk szerint különböző kategóriákba

sorolhatók. Ezek a szóbeli hagyományok évszázadok óta élnek és gazdagítják a gyermekek kulturális örökségét.

A fentiek alapján a mondókák az alábbi főbb jellemzőkkel rendelkeznek:

Konkrét alkalomhoz kötődők: A mondókák általában egy adott helyzet, esemény vagy tevékenység kapcsán kerülnek elő, szemben a népi játékokkal, amelyek alkalomtól függetlenül játszhatók.

- Gyermekek által történő átvitel: A generációkon keresztül, szájhagyomány útján öröklődnek. Ezek a mondókák a gyermekek saját észjárása és nyelvezete szerint alakulnak és gazdagodnak.
- Ritmikus és dallamtalan jelleg: Kodály Zoltán szerint a gyermekmondóka a gyermekdal dallamtalan változata, amelynek ritmusa és kötött szövege van. Ez a ritmus kötődik a mozgáshoz is, amely fontos szerepet játszik a gyermekek fejlődésében.
- Ősi folklór elemek megőrzése: A gyermekfolklór, így a gyermekmondókák is, a néphagyomány legrégebbi elemeit őrzik. A gyermekhagyományok megőrzik azokat az elemeket, amelyek már kiestek a felnőttek világából.
- Öröm és életműködés alapvető mozgatója: A mondókák az öröm kifejezői, amely az életműködés alapvető mozgatója. A ritmikus ismétlés, amely jellemzi őket, ösztönző elemként szolgál, és minden alapszükségletünk kielégítését követi.

Magyar nyelvről röviden

„A magyar az uráli nyelvcsalád finnugor ágába tartozik; a finnugor ág ugor ágát alkotja az obi-ugor hantival (másként osztjakkal) és manysival (vogullal) együtt.” (É. Kiss, Gerstner, & Hegedűs, 2013, p. 11). A magyar nép korai történetében, a késő bronzkortól kezdődően, az uráli és indoiráni kultúrákkal való érintkezés fontos szerepet játszott. A Yamnaya kultúrát követő időkben, az Afanaszijevo és Andronovo kultúrák terjedésével, a késő gödörsíros kurgán-kultúra és annak egyik változata, a cserkaszkuli-kultúra jelentős hatást gyakorolt a régióra. Az indoiráni népekkel való kapcsolat különösen a cserkaszkuli-kultúrán keresztül érintette az ugorokat, akik a magyarok és obi-ugorok őseit is magukban foglalták. Az i.e. 2. évezredben innen datálható a lovas, félnomad kultúra megjelenése, amely a későbbiekben alapja lett a magyar nyelvi és kulturális fejlődésnek.

É.Kiss és mtsai (2013) alapján 5 korszakra lehet bontani a magyar nyelv történetét:

1. Ősmagyar kor (i.e. 1000 – i.sz. 896): A magyar nyelv önálló fejlődése csak a magyarság különválása után indult meg, az ezt megelőző időszakban még nyelvi egységet alkotott közeli rokonnépeivel. Ez az időszak a honfoglalásig tartott.
2. Ómagyar kor (896 – 1526): A honfoglalás után a magyarok letelepedtek a Kárpát-medencében, és a nyelv gazdag szókészlettel és grammatikai szerkezettel fejlődött tovább.
3. Középmagyar kor (1526 – 1772): A török hódoltság és a Habsburg uralom alatt jelentős hatások érték a magyar nyelvet, különösen a szókincs terén.
4. Újmagyar kor (1772 – napjainkig): A modern magyar nyelv kialakulása, az irodalmi és hivatalos nyelv egységesítése, valamint a nyelvújítás mozgalma.

A magyar nyelvet az alábbi főbb jellemzők határozzák meg:

- Agglutináló jelleg: A szavak ragozása toldalékok hozzáadásával történik.
- Szórend: A magyar nyelvben a szórend rugalmas, a mondat jelentését a szavak végén lévő toldalékok határozzák meg.
- Hangtan: A magán- és mássalhangzók rendszere gazdag, jelentős szerepe van a hangsúllynak és a ritmusnak.

Kulturális háttér

A magyar nyelv és kultúra Európa középső részén, a Kárpát-medencében alakult ki és fejlődött tovább. „A nyelvrokonsághoz sem a genetikai rokonságnak, sem a kulturális rokonságnak nincsen köze, hiszen a nyelvrokonság önmagában vajmi keveset mond az illető népek származásáról, szelleméről, kultúrájáról.” (H.Varga, 2020, p. 106.)

Koreai nyelvről röviden

A koreai nyelvet több mint 75 millió ember beszéli Dél-Koreában, Észak-Koreában és a világ különböző pontjain élő diaszpóra közösségekben. Ez a nyelv jelentős történelmi mélységgel és kulturális jelentőséggel bír. Eredete, genetikai kapcsolatai, történelmi fejlődése és egyedi írásrendszere hozzájárulnak gazdag nyelvi örökségéhez.

Eredet és genetikai hipotézisek

A koreai nyelv eredete komoly tudományos érdeklődés és vita tárgya, és két fő genetikai hipotézis létezik a származására vonatkozóan.

Az első az altaji hipotézis, amely szerint a koreai rokonságban áll a török, mongol és mandzsutunguz nyelvekkel. Jelenlegi nézetek szerint a koreai nyelv leginkább a mandzsutunguz nyelvek keleti ágával állhat kapcsolatban, melyek izoláltan fejlődtek tovább. Eredetük legkorábbi pontjaként a Xianbei konföderáció tekinthető, valamint a tungjukok (i.e. 3. század), akik a mai Mandzsúria területén éltek, majd őket a szienpik és a vuhuanok váltották fel. Ezek a népcsoportok mind hozzájárultak a koreai etnogenezishez.

A második hipotézis a koreai nyelvet a japánnal hozza kapcsolatba. Ez azon alapul, hogy a koreai területek felől érkező, számos apró törzs közül i.sz. 240 körül emelkedett ki a Jamatai királyság, amely meghódította a japán szigetek nagy részét. Ezek a törzsek magukkal hozták a lovas kultúrát, valamint a koreaiak elődjének tekintett szienpik nyelvének hatásait. Ez magyarázhatja a koreai és japán nyelv közötti hasonlóságokat. Ugyanakkor ezek a kapcsolatok nem általánosan elfogadottak, és egyes nyelvészek szerint a koreai izolált nyelv lehet, amelynek nincs közvetlen rokona. (Jamadzsi, 1989)

Történelmi fejlődés

A koreai nyelv történelmi fejlődése több fontos időszakra osztható: ókori koreai, középkori koreai és modern koreai. Minden időszak jelentős nyelvi változásokat és külső hatásokat tükröz.

1. Ókori koreai (10. század előtt): Ezt az időszakot korlátozott történelmi feljegyzések jellemzik, ami megnehezíti a nyelv teljes rekonstrukcióját. Az ókori koreai nyelv fő forrásai kínai szövegekben és feliratokban találhatók.
2. Középkori koreai (10. – 16. század): Ez az időszak magában foglalja a koreai írásrendszer, a hangul, 15. századi megalkotását Szedzsong király uralkodása alatt. A Hunminjeongeum (훈민정음), amely az új ábécét magyarázza, 1446-ban jelent meg, és jelentős mérföldkő a koreai nyelvtörténetben.
3. Modern koreai (17. századtól napjainkig): A nyelv jelentős fonológiai, morfológiai és szintaktikai változásokon ment keresztül, amelyeket mind belső fejlődés, mind külső tényezők, például a kínai, japán és nyugati nyelvekkel való érintkezés befolyásoltak.

Hangul: A koreai ábécé

A hangul, a koreai ábécé, a koreai nyelv egyik legjelentősebb jellemzője. Montgomery (2016) szerint, a koreai nyelv történetében a legfontosabb fejlemény a középkorban a koreai ábécé, a Hangul megalkotása volt. A Joseon-dinasztia idején, 1443-ban, Szedzsong király kezdeményezésére jött létre, bár teljes elterjedése több évet vett igénybe. Lee és Ramsey (2011) alapján 1446-ban adták ki. A Hangul kialakításának célja az volt, hogy az írástudatlan parasztok számára is lehetővé tegye az olvasást és írást, mivel a kínai írásjegyeket nehezen tudták elsajátítani. Az írásrendszer 14 alapvető mássalhangzóból és 10 alapvető magánhangzóból áll, amelyek szótagszerkezetű blokkokká kombinálhatók. Szedzsong király (1446), a Hunmindzsongum (훈민정음 / 訓民正音) bevezetőjében így nyilatkozott az ábécé megteremtéséről:

„Hazánk nyelve különbözik Kínáétól úgy, hogy a kínaiak írásjegyei alapján egymással nem tudunk közlekedni. Ezért a tanulatlan népnek bár az a vágya, hogy beszéljen, gyakran mégsem tudja érzéseit kifejezni. Emiatt megindultságomban 28 új írásjegyet hoz(at)tam létre. Szeretném, hogy mindenki könnyen megtanulja, és kényelmesen használja nap mint nap.” (Mártonfi Ferenc fordítása)¹

Kortárs koreai

A modern koreai nyelv tovább fejlődik, beépítve kölcsönszavakat és alkalmazkodva a változó társadalom igényeihez. A nyelvet jelentős számú sino-koreai szó (kínai eredetű) és egyre növekvő hatás az angol és más nyelvek irányából jellemzi. A számokat is kétféle használtnak, kínai-koreai (dátum, perc, cím, telefonszám) és a natív koreai (órák, kor, emberek számlálása) számokat. Dél-Korea standard dialektusa a szöuli dialektuson alapul, míg Észak-Korea a phenjani dialektust népszerűsíti standardként.

Magyar kultúráról röviden – család- és gyermekkép

Történelmi és Társadalmi Kontextus

¹ Eredeti: „國之語音 異乎中國 與文字不相流通 故愚民 有所欲言 而終不得伸其情者多矣 予爲此憫然 新制二十八字 欲使人人易習便於日用"耳"(矣)”

Magyarország kulturális fejlődése szoros összefüggésben állt a történelmi eseményekkel és a társadalmi változásokkal. Köpeczi (1977) művében hangsúlyozza, hogy a második világháború utáni időszakban a szocialista társadalom építése új irányt adott a kultúrának, amely az egyenlőség, igazságosság és közéleti részvétel elveire épült. Ez az időszak meghatározta a magyar kultúra fejlődését és integrációját a nemzetközi kulturális közösségbe.

Kulturális Evolúció és Integráció

Baloghy (1908) kiemeli, hogy Magyarország új kulturális evolúció előtt áll, amely nemcsak gazdasági és kulturális érdekek szempontjából fontos, hanem azért is, mert kötelessége bevonni a területén élő különböző népcsoportokat a magyar nemzeti kultúrába. Ezáltal a nemzet több millió emberrel gazdagodik, ami lehetővé teszi, hogy sikeresen küzdjön a nagy nemzeti és emberi kulturális feladatokért.

Földrajzi és Történelmi Alapok

A magyar kultúra földrajzi helyzete ideális az önálló állami élethez. Az ország ezeréves történelmi múltja, intézményei és a magyar nép erős konzerváló és fejlesztő ereje révén a nemzetek kulturális versenyében szilárdan és törhetetlenül áll. Ez a történelmi háttér és földrajzi adottságok jelentős alapokat biztosítanak a kultúra fejlődéséhez.

Küzdelem a Nemzeti Kultúráért

A magyar nemzet története nagy részben a nemzeti élet fenntartásáért folytatott küzdelemről szól. Baloghy (1908) rámutat, hogy ez a harc sok energiát emésztett fel, ami miatt a kulturális evolúció másodlagossá vált. Azonban a magyar nemzet ereje és állhatatossága révén sikerült megőriznie identitását és fejlődni, bár a többi európai nemzeti kultúrához képest visszamaradt.

Nemzeti Egység és Fejlődés

A magyar kultúra fejlődésének feltétele a belső akadályok leküzdése és a nemzeti egység megteremtése. A magyar nemzetnek egységes politikai, kulturális és gazdasági munkásságra van szüksége. A nemzeti evolúció magaslataira eljutva a magyar nemzet hozzájárulhat az emberiség közös céljaihoz, legyen szó humanizmusról, irodalomról, művészetről vagy gazdasági fejlődésről.

Családkép

A magyar családkép az idők folyamán jelentős változásokon ment keresztül, amit különböző társadalmi, gazdasági és politikai változások idéztek elő.

1. Hagyományos családmmodell

„A hagyományos családban a férj dolgozott, harcolt, biztosította a család élet és működési feltételeit, a feleség pedig gondoskodott a család napi ellátásáról, a gyerekekről, az otthonról.” (Bíró, 2006, p. 1.) Ez a modell sokáig biztosította a család stabilitását és boldogságát.

2. Ipari forradalom hatása

Az ipari forradalom hatására nőtt az ipari termelés és szükségessé vált a nők munkába állítása is, ami súlyos következményekkel járt a családokra nézve. A hagyományos szerepek felbomlottak, ami a család összetartását gyengítette.

3. Társadalmi átalakulások

Magyarországon a társadalmi átalakulások később kezdődtek meg, és ezeket tovább lassította a török hódoltság és a gazdasági viszonyok. Az iparosodás és a polgáriasodás is később indult meg, ami szintén hatással volt a családok életére.

4. Modern ideológiák hatása

A 20. században a modern ideológiák, mint a marxizmus és a liberalizmus, jelentős hatással voltak a családokra. Ezek az ideológiák a családot, mint intézményt megkérdőjelezték és különböző szociális változásokat hoztak.

5. A mai magyar család

A mai magyar családokban a tradicionális szerepek újraértelmezése figyelhető meg. A nők is egyre nagyobb szerepet vállálnak a munkaerőpiacon, miközben továbbra is jelentős szerepet töltenek be a családi életben.

- A Modern Magyar Családkép

A mai magyar családok többsége kétkeresős modellben él, amely gyakran csak egy generációs családokat eredményez. Az élettársi kapcsolatok egyre elfogadottabbá váltak, a gyermekvállalási kedv pedig csökken, mivel a fiatalok összevetik a gyermekvállalás költségeit a családi jövedelemmel, és csak akkor vállálnak gyermeket, ha biztosítottnak érzik az anyagi hátteret. „A házasságnak mint preferált párkapcsolatnak a háttérbe szorulása a gazdasági tényezőkkel is összefüggésbe hozható...” (Bodonyi, Busi, Hegedűs, Magyar és Vizely, 2006, p. 13.)

- Nemi Szerepek és apakép

A férfi és női szerepek közötti különbségek elmosódása miatt az apakép is bizonytalanná vált. A férfiak és nők közötti hagyományos szerepek megváltoztak, ami a családon belüli és kívüli szerepekre is hatással van.

- **Család, mint a Fejlődés Közege**

A család az egyén fejlődésének legfontosabb színtere, ahol a tagok kölcsönösen befolyásolják egymás érzéseit, gondolkodását és viselkedését. A gyermek egészséges fejlődéséhez nélkülözhetetlen a családi rendszer rugalmassága és alkalmazkodóképessége.

A magyar családok szerkezete és működése az idők során sokat változott, amit a társadalmi, gazdasági és politikai változások is befolyásoltak. A hagyományos modell, ahol a férfi a családfenntartó és a nő az otthon gondozója volt, egyre inkább átalakult a modern kor követelményeinek megfelelően. A mai családoknak meg kell küzdeniük a munka és a családi élet egyensúlyának megtartásával, valamint a hagyományos és modern értékek közötti egyensúly megtalálásával.

Gyermekekép

A magyar gyermekekép az idők folyamán jelentős változásokon ment keresztül, amelyeket különböző társadalmi, gazdasági és politikai hatások befolyásoltak.

- **Hagyományos gyermekekép**

A hagyományos magyar gyermekekép az eszményített gyermek alakjára épült, aki ártatlan és tiszta, egyfajta ideális állapotot képvisel. Ez a gyermekekép „az adott korszak és az adott társadalom „magas”-kultúrájában” (Pukánszky, 2018, p. 7.) jelenik meg, mint például irodalomban és művészetben. A gyermek ezen a síkon gyakran mitizált, eszményített formában jelenik meg, ami az alakítás-formálás, nevelés céljaihoz is kapcsolódik.

- **Modern változások**

A 20. század során a gyermekekép jelentős átalakuláson ment keresztül. A szociológiai megközelítés szerint a gyermekkor és a gyermekekép történetileg konstruált, és időben, valamint térben változó jelenség. E szerint a megközelítés szerint nem egyetlen domináns gyermekkor létezik, hanem különböző gyermekekép-változatok, amelyek akár ellentétes társadalmi értékeket is hordozhatnak.

- **Jogok és nevelés**

Bodonyi és munkatársai (2006) szerint a gyermeki jogok érvényesülése és a nevelés minősége kiemelten fontos szerepet kapott az utóbbi évtizedekben. A gyermekjogi képviselők munkája és a gyermekvédelmi rendszer jelentős lépéseket tett a gyermeki jogok biztosítására. A család továbbra is az első és legfontosabb közösség a gyermek számára, ahol érzelmi biztonságot és támogatást talál.

- **Társadalmi és kulturális kontextus**

A gyermekkor és a gyermekkép társadalmi és kulturális konstrukciói számos tényezőtől függenek. A közoktatás és a reklámpar például új gyermekkép-formákat hoztak létre, mint például az „iskolás gyermek” vagy a „fogyasztó gyermek”. Ezek a változások tükrözik a társadalom elvárásait és attitűdjeit a gyermekekkel szemben.

Koreai kultúráról röviden – család- és gyermekkép

Történelmi és Társadalmi Kontextus

A koreai kultúra történelme több ezer évre nyúlik vissza, Hammer (2001) alapján körülbelül 9000 évre, a neolitikumtól kezdve, egészen napjainkig. Korea történelmét meghatározza a Kínával való szoros kapcsolat, amely jelentős hatást gyakorolt a koreai kultúrára, beleértve a konfucianizmust és a buddhizmust. „A kelet-ázsiai gondolkodás tekintetében a konfucianizmus jelentősége megkerülhetetlen, ugyanakkor fontos azt is hangsúlyozni, hogy Kínában és a többi konfuciánusnak nevezett országban nem csak a konfuciuszi tanításoknak volt nagy hatása, Kelet-Ázsiára vallási és filozófiai, így a nevelési értékek szempontjából is a sokféleség jellemző., (Varga & Gordon, 2014, p. 502.)

A 20. században Korea megtapasztalta a japán megszállást, a második világháború végét, valamint a koreai háborút, amely az ország kettéosztásához vezetett.

Kulturális Evolúció és Integráció

Korea kultúrája az évszázadok során folyamatosan fejlődött, integrálva különböző külső hatásokat, miközben megőrizte saját egyedi jellemzőit. A modernizáció és a globalizáció hatására Korea gyorsan fejlődött, és sikeresen ötvözte a hagyományos és a modern elemeket.

Földrajzi Alapok

A Koreai-félsziget földrajzi elhelyezkedése miatt számos invázió és kulturális csere színtere volt. A hegyek és folyók által szabdaltnak, valamint a mérsékelt éghajlat is meghatározó szerepet

játszott az ország fejlődésében. A hegyek és a tenger, nagyban befolyásolták a koreai kultúrát és életmódot. A természet és a tájképek gyakran megjelennek a koreai művészetben és irodalomban, kifejezve a koreai nép természeti erőforrások iránti tiszteletét.

Küzdelem a Nemzeti Kultúráért

A koreai nép hosszú történelme során többször is meg kellett küzdenie nemzeti kultúrája megőrzéséért és identitásáért, különösen a japán megszállás alatt a 20. század elején. A japán megszállás alatt Korea komoly erőfeszítéseket tett kulturális identitásának megőrzésére. Az 1945-ös felszabadulást követően és az 1950-1953 közötti koreai háború után Dél-Korea megkezdte a nemzeti újjáépítést, amely magában foglalta a kulturális örökség védelmét is. Az ilyen történelmi események jelentős hatással voltak a koreai nemzeti öntudatra és kulturális örökségre.

Nemzeti Egység és Fejlődés

A koreai kultúra alapvető elemei közé tartozik a közösségi összetartozás és a kollektívizmus. A nemzeti egység és a közös célok hangsúlyozása kulcsfontosságú szerepet játszik a társadalom működésében és fejlődésében. Az oktatás és a kemény munka mélyen beágyazódott a koreai értékrendbe. A koreai kultúra és nemzeti egység fejlődése szorosan összefonódik a történelmi kihívásokkal és a modernizációval. A nemzeti egység erősítése érdekében elengedhetetlen a kulturális örökség megőrzése és a modernizáció közötti egyensúly fenntartása.

Családkép

A koreai családmódel az idők során számos jelentős átalakuláson ment keresztül, amelyeket részben a történelmi események és társadalmi változások idéztek elő. A japán megszállás, a koreai háború, valamint az 1960-as és 1970-es évek urbanizációja mind hozzájárultak a családi struktúra és funkciók átalakulásához. „A koreai háborút lezáró panmündzsoni (Panmunjeom) fegyverszüneti egyezmény következtében a két részre váló országban családok szakadtak szét, amelyek egyesítésére Dél-Korea a mai napig tesz kísérleteket” (Kövér, 2014. p. 25.). Az elmúlt évtizedekben a modernizáció és a globalizáció hatására a hagyományos patriarchális családmódellek mellett új típusú családmódellek is megjelentek. A Koreai-félsziget geopolitikai helyzete mindig is nagy hatással volt a koreai családképre; a különböző történelmi korszakok, mint a kínai, mongol és japán befolyások, mind formálták a család struktúráját és szerepeit.

A koreai családmódel kulcsfontosságú szerepet játszott a nemzeti identitás megőrzésében, különösen a japán megszállás idején. A koreaiak nagy erőfeszítéseket tettek kulturális

örökségük és hagyományaik megőrzésére a külföldi hatásokkal szemben. A családmódel fejlődése szorosan összefügg az ország modernizációs folyamataival és a nemzeti egység erősítésére irányuló törekvésekkel. Sorenson kiemelte, hogy a koreaiak a hagyományos családi értékeket és filozófiákat a világhoz igazítják.

Gyermekkép

- Hagományos gyermeknevelés

A hagyományos koreai családmódelben a gyermekek különleges figyelmet és szeretetet kapnak, különösen életük első éveiben. A nevelés során a szülők célja, hogy megfelelően felkészítsék gyermekeiket a felnőtt életre, figyelembe véve a konfuciánus értékeket és erkölcsöket. Ahogy Shin és Koh (2005) is kifejtette, a koreai családokban a gyermekeket arra tanítják, hogy tisztelettel és alázattal viselkedjenek az idősebbek iránt, és hogy mindig tartsák szem előtt családjuk hírnevét és jó hírét.

- Oktatás szerepe a társadalomban

A koreai társadalomban az oktatás és a gyermekek taníttatása kiemelkedő jelentőséggel bír. A szülők magas elvárásokat támasztanak gyermekeik felé az iskolai teljesítmény terén, és nagy figyelmet fordítanak arra, hogy gyermekeik a lehető legjobb oktatást kapják. Az oktatás fontossága mélyen gyökerezik a konfuciánus hagyományokban, ahol a tanárokat nagy tisztelet övezi, és az oktatás az egyén társadalmi felemelkedésének kulcsát jelenti.

- Modern gyermeknevelés kihívásai

A modern koreai családokban a gyermeknevelés új kihívásokkal néz szembe, különösen a karrierépítés és a magas szintű oktatás költségeinek növekedése miatt. Különösen a nőkkel szemben vannak, magas elvárások. „A koreai nők továbbra is legalább kettős elvárással néznek szembe: olyan módon kell a társadalom hasznos, pénzkereső tagjává válniuk, hogy közben a gyermeknevelés terén is helyt álljanak.” (Kövér, 2014, p. 28.) A szülők a karrierépítés, illetve a gyermekvállalás anyagi terhei miatt, gyakran később vállalnak gyermeket, és az első gyermek születése után gyakran meggondolják, hogy vállaljanak-e további gyermeket. Az állam különféle intézkedésekkel próbálja támogatni a családokat és ösztönözni a gyermekvállalást.

Kutatás

Minta

Kvalitatív mintaválasztás

A kvalitatív mintavétel részletes ismertetésekor a rugalmasságot és a kutatói reflexivitást emeljük ki, amelyek a kvalitatív módszertan alapjai. A mintaválasztási eljárásoknál a cél az adatgyűjtés folyamatának folyamatos optimalizálása, az elmélet fejlődésének és a vizsgálat célkitűzéseinek megfelelően. A kvalitatív kutatásokban nem a reprezentativitásra, hanem a releváns esetek alapos feltárására törekszünk (Sántha, 2006).

A jelen kutatásban elméleti mintavételt alkalmaztunk, ami azt jelenti, hogy az adatgyűjtés során felmerülő új információk fényében az adatforrásokat és a mintát dinamikusan bővítettük. A kiválasztott minta esetünkben nem a véletlenszerűsége alapján, hanem elmélet vezérelt, olyan magyar és koreai mondókák elemzésére irányult, amelyek eltérő földrajzi hátterűek, az adott kultúrára tipikusak, így biztosítva a gyermekkultúrára jellemző sokféleség megjelenését. A koreai mondókákhoz való korlátozott hozzáférés a kutatásban elérhetőségi mintavételt indokolt, míg a magyar mondókák bőséges forrásainál figyelembe vettük az elméleti telítettség elvét, amely addig bővíthető, amíg az új adat nem bővíti lényegesen a meglévő ismereteket.

A mintavételi stratégia részeként célzott-rétegzett mintavételt alkalmaztunk. A kutatásba bevont anyagok a különböző földrajzi és kulturális dimenziókat képviselik, lehetővé téve, hogy a mondókák eltérő típusait (például természet- és állatmondókákat) különböző kontextusokban elemezzük, így feltárva a gyermekkori szocializáció és nyelvi fejlődés kultúrafüggő aspektusait.

A kvalitatív módszertan szemlélete alapján a kutatási folyamatban folyamatosan figyeltük az elméleti telítettség elérését, és rugalmasan alkalmazkodtunk az új információkhoz, hogy a vizsgálat tárgyának jobb értelmezését érjük el (Lampert, 2005, idézi Sántha, 2006).

Módszertan

Kvalitatív kutatás

A kvalitatív kutatás a társadalomtudományokban mélyebb, kontextuális megértést nyújt az emberi tapasztalatokról, gondolkodásról és viselkedésről, amely különösen releváns, ha kulturális termékek, például mondókák elemzésére alkalmazzuk. Ebben a kutatásban a

kvalitatív módszer lehetőséget biztosít arra, hogy a magyar és koreai mondókák kulturális és társadalmi kontextusának összetett szimbolikáját, jelentésrétegeit és a gyermeknevelésben betöltött szerepét részletesen megvizsgáljuk (Sántha, 2006; Csíkos, 2020).

A kvalitatív kutatásban nem a mennyiségi reprezentativitás, hanem az adott jelenség alapos megismerése a cél. A mondókák elemzésekor fontos, hogy ne csak a nyelvi és tartalmi elemeket vizsgáljuk, hanem azok kulturális beágyazottságát is, ami különbségeket tárhat fel a két kultúra gyermeknevelési gyakorlataiban. A kvalitatív kutatási megközelítés a jelentésalkotás folyamatát állítja a középpontba, amelyben a kutató az elemzés során saját nézőpontját és értelmezését is tudatosan alkalmazza (Csíkos, 2020).

Tematikus elemzés

A tematikus elemzés egy kvalitatív adatelemzési technika, amelyet kutatásomban a magyar és koreai mondókák vizsgálatához választottam, mivel lehetőséget biztosít az ismétlődő motívumok és minták strukturált feltárására. Géring, Király és Füzi (2019) leírása alapján a tematikus elemzés „elméletfüggetlen” módszer, amely segít a kulturális tartalmak és visszatérő társadalmi jelentések azonosításában. A módszer előnye, hogy alkalmazható deduktív és induktív módon is: a meglévő elméletekkel összhangban, illetve az adatokból új témák feltárására (Géring, Király & Füzi, 2019).

A kutatásom folyamatában az adatgyűjtés során mondókákat gyűjtök össze magyar és koreai forrásokból. Az adatokkal való ismerkedés lépésében (újra)olvasom ezeket, hogy előzetesen azonosíthassam a lehetséges témákat és mintákat. Az adatok kódolása során nyílt kódolási technikát alkalmazok, amely lehetővé teszi, hogy feltárjam a mondókákban rejlő jelentéseket és kulcsfogalmakat, így elérve a kultúrák közötti tematikus különbségek és hasonlóságok feltárását.

Az elemzés következő lépése a témák azonosítása, axiális kódolással, amely a visszatérő kódok alapján zajlik. Itt kategorizálom a kulturális és társadalmi szempontból fontos motívumokat, hogy rendszerezetten tudjam bemutatni a két kultúra közötti tematikus különbségeket és közös pontokat, ahogy azt Géring, Király és Füzi (2019) is javasolja a kvalitatív elemzés esetében. Ezután ezeket a témákat szelektív kódolással nagyobb csoportokba rendezem. Majd az eredményeimet szövegesen összefoglalom és elemzem.

Példák kódolásra:

HU_01

Forrás: P. Punykó & Hutterer, 2004, p. 5.

Aludj, baba, aludjál,

Nyuszikáról álmodjál.

Csak azt álmodd szüntelen,

Itt nyugszol a keblemen.

Kategóriák	Kulcsszavak	Megjegyzés
Állatok	Nyuszikáról	
Növény		
Természeti jelenségek		
Hétköznapi élet és munka	Aludj, aludjál, álmodjál, Itt nyugszol	
Érzelmek és kapcsolatok	baba	
Szimbólumok és jelképek		
Hangutánzó és hangulatfestő szavak		
Tér és helyszínek		

KR_06

Forrás: 신, 1981, p. 19-20.

눈이 왔다 백옥산에 비가 왔다 검검산에 백옥 끝에 술을 숨겨 술잎마중 학이 올라 그 학이사 젊다마는 우리 부모 다 늙는다 늙은 양은 쉽잖으나 희는 양이 더욱 쉽다	a hó leesett a Baegok-hegyre az eső esett a Geomgeom-hegyre ültess fenyőt a Baegok-hegy csúcsára minden egyes fenyőtűn daru száll fel bár az a daru fiatal a mi szüleink mind megöregszenek az öreg juh bár nem szomorú a fehér juh még szomorúbb
---	--

Kategóriák	Kulcsszavak	Kulcsszavak magyarul	Megjegyzés
Állatok	학이 올라, 학이사, 양은	daru száll fel, daru, juh	
Növény	술을, 술잎마중	fenyőt, minden egyes fenyőtűn	

Természeti jelenségek	눈이 왔다, 비가 왔다	a hó leesett, az eső esett	
Hétköznapi élet és munka	숨거	ültess	
Érzelmek és kapcsolatok	젊다마는, 우리 부모 다 늙는다, 늙은, 쉽잖으나	fiatal, a mi szüleink mind megöregszenek, öreg, nem szomorú	
Szimbólumok és jelképek	희는 양이 더욱 쉽다	a fehér juh még szomorúbb	a jegyzetekben Shin (1981) azt írta, hogy a fehér juh az őszülő fejre utal
Hangutánzó és hangulatfestő szavak			
Tér és helyszínek	백옥산에, 검검산에, 백옥 끝에	Baegok-hegyre, Geomgeom-hegyre, Baegok-hegy csúcsára	

Komparatiztikai vizsgálat

A tematikus elemzés eredményeit összehasonlítom, hogy feltárjam a magyar és koreai mondókák közötti hasonlóságokat és különbségeket. Ez az összehasonlítás lehetővé teszi, hogy átfogó képet kapjunk arról, hogyan tükrözik a mondókák a két kultúra közötti különbségeket és hasonlóságokat a gyermeknevelésben és a társadalmi értékekben.

A komparatiztika, vagyis az összehasonlító vizsgálat, a neveléstudomány egy olyan módszertani megközelítése, amely két vagy több oktatási rendszer, kultúra, gyakorlat vagy jelenség közötti hasonlóságokat és különbségeket elemzi és értékeli. Ez a módszer különösen hasznos a koreai és magyar gyermekmondókák összehasonlításánál, mivel lehetőséget nyújt arra, hogy mélyebb betekintést nyerjünk mindkét kultúra oktatási és nevelési hagyományaiba, illetve gyermekkultúrájába.

Az összehasonlító elemzés révén jobban megérthetjük, hogyan működnek az egyes rendszerek, és milyen szerepet játszanak a mondókák az oktatási stratégiákban és a kulturális értékek közvetítésében. Ezen túlmenően, a komparatiztikai vizsgálat segítségével hasznos információkat szerezhetünk a különböző oktatási megközelítések és politikák hatékonyságáról, ami hozzájárulhat a pedagógiai gyakorlatok és módszerek fejlesztéséhez.

A mondókák összehasonlító elemzése, amely során kódolással és tematikus csoportosítással bontakoznak ki a különböző motívumok, kiváló eszköz arra, hogy felfedjük, milyen pedagógiai

üzeneteket közvetítenek a különböző kultúrák. A mondókák komparatív elemzése is képes betekintést nyújtani a gyermekkép, az értékrend és az oktatási prioritások közötti különbségekbe.

Összességében a komparatiztikai vizsgálat a magyar és koreai mondókák esetében a kultúrák közötti oktatási és társadalmi különbségek és hasonlóságok felismerését célozza. Az összehasonlító elemzés révén a pedagógiai kutatás hozzájárul ahhoz, hogy megértsük, miként szolgálják a mondókák a gyermekek világismeretének kialakítását, érzelmi nevelését és társadalmi beilleszkedését. Ennek alapján a kvalitatív módszerek alkalmazása nemcsak a kutatás tudományos alaposságát erősíti, hanem hozzájárul a gyermekkultúra elemzéséhez, és szélesebb perspektívából világít rá a kultúrák közötti nevelési gyakorlatok különbségeire és azok társadalmi beágyazottságára.

Eredmények

A kategóriák

Axiális kódolás	Szelektív kódolás
Állatok	Természet
Növények	
Természeti jelenségek	
Hétköznapi élet és munka	Társadalom
Érzelmek és kapcsolatok	Szocialitás
Szimbólumok és jelképek	
Hangutánzó és hangulatfestő szavak	Elméleti
Tér és helyszínek	

Magyar mondókák

Kategóriák	Kulcsszavak
Állatok	Nyuszikáról, Nyuszika, Kis cica, kis cica, macska, Pucér madár, Fecskét, czicza, Csiga biga, csikó, Katicabogárka, kakas, Csirke
Növény	bokor, sósát, Nyári magyaróskát, Fűbe, fába, Búza bokorjába, Búza, csihányt, Csicseri borsó, vadlőncse

Természeti jelenségek	nyár, Ess eső, Ess eső, Süss föl nap, megfagynak, Süss ki meleg, bujj el hideg, Szivárvány, Nem volt eső egy hete, Messze a nyár
Hétköznapi élet és munka	Aludj, aludjál, álmodjál, Itt nyugszol, Aludj, aludjál, alszik, Aludj, aludjál, Csak te mindig aludjál, Aludjál el, levente, Visszajön majd este, Meghossa az ajándékot, kelj fel, tejfel, fel is kelt, Megette, tejfelt, Pap, katona, kondás, kutyapécér, luzsivány, Vették, lopták, szemeten lették, vették, kaszálni jár, Egyet tojtam, vidd odább, látok, Fonj, fonok, gyere ki, Ég a házad ideki, Töröm, szaporodjék, szítálok, sütök, czipót sütök, Megzsirozom, Mit játszunk, Fegyveriket, bugyborékot, Ádám-látó nagy baraczkot, A kezemmel nem érem, Létrát teszek, elérem, Szabd, Üssed, vágjad, vágjad, nyisd ki szárnyadat, Mutasd meg, lönni szöröncse, ne matass, mondja, Aki fürge, többet csíp, Tēj, túró, téfel, kelj fel
Érzelmek és kapcsolatok	baba, baba, babám, kis katona, kis Katica, Csicsijja, babujja, Tente, baba, tente, Apád, András, apád, magadnak, magamnak, Neked, mink, lányok, Nem apád a fazakas, Ne keseregj, légy víg, Lusta Pista, Lányok, Lányok
Szimbólumok és jelképek	Mézesbáb árnyékát, Mézesbáb árnyékát
Hangutánzó és hangulatfestő szavak	Dugi-dugi, Kot-kot-kot-kot-kot-kodács, Guggócska, Brekeke, Kár, kár, Hess el, csip-csip-csip
Tér és helyszínek	Duna, világ, Kertek alatt, Isten kapujába, égen, Mezőn

Rövid összefoglaló

A „Hétköznapi élet és munka” kategória tartalmazza a legtöbb kulcsszót. Itt különféle tevékenységek és foglalkozások jelennek meg, melyek gyakran mindennapi rutint, munkát vagy játékos cselekvéseket tükröznek.

A „Szimbólumok és jelképek” és a „Tér és helyszínek” kategóriák a legkevesebb kulcsszót tartalmazzák. Ez azt jelzi, hogy ezek a témák ritkábban jelennek meg, vagy kevesebb szerepet játszanak a mondókákban.

A mindennapi élet és a természet kapcsolata a leggyakoribb téma. Az „Állatok” és „Természeti jelenségek” kategóriák is bővelkednek kulcsszavakban, ami azt sugallja, hogy a mondókák gyakran a természet világát és a környezet elemeit tükrözik, amelyeket a gyerekek is könnyen felismernek és értenek.

A mondókák túlnyomórészt pozitívak és játékosak, bár néhányban megjelennek enyhe feddések vagy figyelmeztetések (pl. „Lusta Pista”), amelyek inkább nevelő célzatúak. Az érzelmek és kapcsolatok kategóriában is főként pozitív kapcsolatok (pl. szülők, szeretetteljes becenevek) jelennek meg, ami erősíti a gondoskodó, szeretetteljes atmoszférát.

Szöveges elemzés

Nyelvi jellemzők

A magyar mondókákra jellemző a kötött ritmus, az ismétlés és a rímek használata, amelyek nemcsak szórakoztatják a gyerekeket, hanem támogatják nyelvi fejlődésüket is, erősítik a beszédkedvet. A magyar nyelv hangtanában, fontos a ritmus és a hangsúly és a mondókákon keresztül ezt tudják megismerni és megtanulni. Gyakori a hangutánzó és hangulatfestő szavak alkalmazása (pl. „kot-kot-kodács”), amelyek segítenek a gyerekeknek megérteni és megtanulni az állatok hangjait, ezzel közben megismerik a környezetüket, valamint hozzájárulnak a kiejtési készségeik fejlesztéséhez.

Az alliteráció és a ritmikus ismétlődések, mint például a „Dugi-dugi,” az élénk ritmust fokozzák, ami fejleszti a ritmusérzékét és egyben örömet is okoz a gyermekeknek. Ezen nyelvi formák alapvető szerepet játszanak a szavak felismerésében és a fonetikai tudatosság fejlődésében.

Kulturális és társadalmi motívumok

A legtöbb magyar mondóka a mindennapi életből merít, gyakran megjelenítve az akkori paraszti kultúra munkafolyamatait (például: „kaszálni jár”). Ezek a mondókák a gyermekek számára ismerős, egyszerű tevékenységeket idéznek fel, mint például az állatok etetése („tejfel” a „kis cicának”) vagy a kézműves munkák (pl. „fonj, fonok”). a hagyományos családmódlben a férfi elmegy dolgozni, míg az otthoni munkákat, a gyereknevelést a nő végzi. A mondókákban ritkán szerepelnek a rokoni kapcsolatok, de ezekből a tradicionális szerepekből és kultúrából tudunk következtetni, hogy ki altatja a babát, vagy ki jár kaszálni a mondókában. A mondókák a szórakoztatás mellett nevelési célt is szolgálnak, bevezetve a gyermekeket a hagyományos paraszti munkák világába játékos módon, ezzel erősítve a nemzeti öntudatot.

A magyar mondókák jelentős része a természetre fókuszál, különösen az állatokra (pl. nyuszi, fecske, cica) és a természeti jelenségekre (pl. eső, napfény). Ezek mind ugyanúgy fontos részei a hagyományos paraszti kultúrának, illetve a mondókákban megjelenő állatok mind a földrajzi helyzetünkre jellemző és olyan amivel egy gyermek még találkozhat is. Az esőhívogató („Ess eső”) és napköszöntő mondókák („Süss föl nap”) a természet fontosságára emlékeztetnek, és a gyermekekben a környezet és az állatok szeretetét erősítik. Az állatok szerepeltetése szimbolikusan is jelentős, mivel közvetíti az állatok közelségét a gyermeki világhoz.

Az altatók gyakori témái az érzelmi kötődés és a védelem. Az olyan kifejezések, mint „baba, babám” vagy „kis katona, kis Katica,” szeretetteljes viszonyulást tükröznek, melyek biztonságérzetet és törődést közvetítenek a gyerek felé. Az apa alakjának megjelenése („Apád még levante”) szintén hangsúlyozza a család közelségét és fontosságát.

Egyes mondókák, mint például a „Pap, katona, kondás” felsorolja a különböző foglalkozásokat, amelyek a társadalmi struktúrák bemutatásával hozzájárulnak a gyermekek szocializációjához. Ezek a sorok játékos formában ismertetik meg a gyerekeket a társadalmi szerepekkel, és segítik a társadalmi hierarchia kezdetleges megértését.

Összegzés

A magyar mondókák olyan nyelvi és kulturális formák, amelyekben a ritmikus szerkezet és a játékoság alapvető szerepet játszik a gyermeki tanulásban. A mindennapi élet, a természethez való közelség és a társadalmi kapcsolatok fontos elemei mind hozzájárulnak a gyerekek kulturális neveléséhez. Azáltal, hogy bevezetik őket a magyar paraszti kultúra elemeibe és a

természet szeretetébe, a mondókák a gyermeki világot gazdagítják, és egyben egyfajta történelmi és kulturális kapcsolatot is jelentenek a múlt és a jelen között.

Koreai mondókák

Kategóriák	Kulcsszavak	Kulcsszavak magyarul
Állatok	송어, 미꾸라지, 새는, 쥐는, 송어, 새는, 누에, 학이 올라, 학이사, 양은, 새야, 파랑새야, 새야, 파랑새야, 벌, 까치야, 황새야, 독새야, 부엉, 닭아, 쇠지, 탈빵아	nagyfejű tengeri pér, mandzsucsík, madár, egér, pisztráng, madarak, selyemhernyókat, daru száll fel, daru, juh, madár, kék madár, madár, kék madár, tigris, Szarka, Gólya, keselyű, Bagoly, Csirke, marhánk, Csiga
Növény	국화, 뽕, 목화, 솔을, 솔잎마중, 무명송이 걸렸거라, 녹두잎이, 땃잎, 솔잎, 콩	krizantém, eperfaleveleket, gyapotot, fenyőt, minden egy fenyőtűn, gomba terjedt el, zöldborsólevél, Bambuszlevél, fenyőtű, babot
Természeti jelenségek	눈이 왔다, 비가 왔다, 눈이 온다, 펄펄, 흰 설모자, 마른, 눈은, 꽃이 피었네, 저런 눈이 오더란다, 튀아 쫓쫓 맑아라, 하절인, 모진 서리 맞았구나, 날이 샌다, 날이 새면	a hó leesett, az eső esett, esik a hó, szállingózva, fehér hókalapokat, száraz hó, virágok nyíltak, olyan hó kezdett esni, legyen a víz tiszta és ragyogó, nyár, De kemény dér csapott le rá,

		hajnalodik, Ha hajnalodik
Hétköznapi élet és munka	놀고, 노네, 자고, 잠을 자고, 잠을 잠다, 자구, 잠을 자고, 들어온다, 열어 노라, 내놓아라, 터놓아라, 따다가, 쳐서, 뽑아, 가려내어, 장만하고, 골라내어, 입어 보세, 심거, 따낼 적에, 따로, 모아, 장만하고, 따고, 두어, 입세, 숨거, 소주 탁주 걸렸거라, 연지분이 걸렸거라, 황금덩이 걸렸거라, 앓았거라, 양피배자, 걸렸구나, 비단 치마, 책이, 앓혔구나, 머리, 봉비녀가, 담배꼭지, 노류개요, 골머 바늘, 비내꼭지, 노리개는, 간지설대가, 노리개요, 막내딸이, 노리겔네, 정책이 노리개요, 바늘 골무가, 쟁기 소가 노리개요, 함박 쪽박이,	játszik, játszom, alszik, alszik, alszanak, alszanak, alszanak, bejön, nyisd ki, tedd ki, nyisd ki, szedjünk, etessük, kihúzzuk, kiválogatjuk, készítsünk, kiválogatjuk, viseljük, ültessünk, szüreteljük, gyűjtsük külön, készítsünk, szüreteljük, tartsuk, viseljük, ültess, börmellény, lógott, selyemszoknya, könyv, egymásra helyezve, hajfonat, hajtű, pipaszár, dísz, fémvarrótű, esőcsepp, övének a dísze, pipa, dísz, legfiatalabb lány, dísz, hivatalos dísz, varrótű, szögletes dísz, nagy kerámia edény, állami vizsgán, nyangot, arany jelvényt, elbukott, visszavonult, óvatosan belépett és aludt, egyet- kettőt tanultam, szépen lassan fejlődtem, felmentem, ide-oda szórtam, egy távoli lány

	과거 보러, 냥, 금제, 낙제, 퇴각, 살짝 들어 자는 꼴은, 한 자 두 자 배워서, 솜솜이 자라서, 올라가서, 이리저리 뿌리니, 먼데 색시 물 길러 온다, 추워, 병거지, 앓은, 깐닥하면, 죽을, 따라간다, 돌아간다, 헌 집, 주께, 새 집, 다고, 먹고, 사아나, 낱고, 사아네, 자네 집이, 샷사집이, 내 집이네, 사느고, 사다가, 나 못사네, 양식 없다, 널 모레가 장이다, 왔다, 돈, 버리고, 안 주더라, 달려라, 나오너라	jön vizet hozni, de hideg van, sapka, ülő, megmozdul, meg fogsz halni, követi, forog, régi (ház), Adok, új házat, (épít), eszel, élsz, szültél, éldegélsz, házad, nádfedeles ház, én otthonom, élsz, éldegélek, nem tudok tovább élni, Nincs élelem, Holnapután vásár lesz, Jött, pénzt, Elhagy, Nem adtak, fuss, gyere ki
Érzelmek és kapcsolatok	나는, 우리 어매, 품에서, 할망구는, 영감 품에, 어제 온 새각시는, 신랑품에, 아가씨는, 엄마품에, 날가 같은 아그들은, 할매 품에, 각시들은, 임의 품에, 우리 오마이, 이웃 오마이, 부모 의복, 젊다마는, 우리 부모 다	én, anyám, karjaiban, öregasszony, öregember karjaiban, tegnap érkezett menyecske, vőlegény karjaiban, fiatal hölgyek, anya karjaiban, az olyan gyerekek, mint mi, nagymama karjaiban, szép lányok, kedvesük karjaiban, anyánk, szomszéd anyó,

	늡는다, 늡은, 섣잖으나, 울아버지, 울어머니, 우리 형님, 우리 오빠, 이웃 엄마, 울아버지, 울어머니, 우리 오빠, 우리 형님, 요 내, 울아버지, 울어마이, 곤방쫓대, 울아부지, 울어무이, 오라버니, 우리 생이, 우리 머슴, 우리 어멈, 멍텅구리 우리 오빠, 똑 미워서 못살겠네, 이태백이 노던 달아, 이태백이 죽은 뒤엔, 오늘은 더 와서, 점점 쌓여라, 네 새끼, 꺼억 장서방, 아들, 딸, 권서방, 초상이, 아저씨, 우지 마라, 우리 형님, 시집간다	szüleinknek, fiatal, a mi szüleink mind megöregszenek, öreg, nem szomorú, apám, anyám, bátyám, fivérem, én, apám, anyám, szolgáló, apám, anyám, bátyám, én, szolgálónk, anyám, ostoba bátyám, nem tud élni a hirtelen nyomorúsággal, a hold, amellyel Li Taibai játszott, miután Li Taibai meghalt, ma még többet hulljon, egyre magasabbra rakódjon, kicsinyed, Böfögös férfi, Fiút, lányt, Gwon úr, gyász, bácsi, ne sírj, nővérem, férjhez megy
Szimbólumok és jelképek	금방석을, 바눌방석, 희는 양이 더욱 섣다, 호랑범이, 노류개는, 달아, 밝은 달아, 사랑눈은 오도록, 꾸정물은 나가고, 맬강물은 들어오고,	arany párnát, fonott párnát, a fehér juh még szomorúbb, tigris, díszes övén, hold, fényes hold, szerelem hó esik, a koszos víz eltávozik, a tisztá víz beáramlik, őszi tányér, bronz tányér,

	가을대접 늦대접, 칼로 찔러 피나무	késsel megszúrva vérző fa
Hangutánzó és hangulatfestő szavak	메골메골 메고라지, 넙덕넙덕, 짹짹, 아이고, 파릇파릇, 기력아, 미지게 따지게, 그렁저렁, 길길, 고대로 고대로, 비리고 배리고, 미여어	halak mozgása vagy alvása, lapos, teljesen, jaj, friss és zöld, Vadliba, Körbe-körbe, Így-úgy, Heves, Így-úgy, Birigo, berigo, miyeo
Tér és helyszínek	물에, 뿔에, 남에, 궁에, 바우 틈에, 낭구에, 널대문, 개구녕을, 백옥산에, 검검산에, 백옥 끝에, 가는 길에, 지는 방에, 서울 가서, 높은 산과 얇은 사이, 남에, 백두산에, 녹두앞에, 등뒤에, 뒤에, 뒤에, 어텐고, 요 산 저 산 넘어서, 뒷집에, 장에, 건넌말 부잣집 갔더니, 네 집에	vízben, iszapban, fán, kunyhóban, sziklák között, fán, széles kaput, kutyaajtót, Baegok- hegyre, Geomgeom- hegyre, Baegok-hegy csúcsára, az úton, hálószobájában, elment Szöulba, magas hegyek és alacsony dombok között, ágakon, Baekdu- hegyre, Zöldborsólevélen, mögött, hátra, hátul, Hol, Át ezen a hegyen, azon a hegyen, szomszéd házban, vásárba, Átmentem a gazdagok házához, házában

Rövid összefoglaló

A koreai mondókákban a „Hétköznapi élet és munka” kategóriában található a legtöbb kulcsszó. Ezek a tevékenységek az élet mindennapi rutinját, például a vízfordást, munkát vagy egyszerű élethelyzeteket tükröznek, és gyakran játékos vagy tanító jellegűek.

Az „Állatok” kategória is gyakori, ahol madarak, például kék madár vagy vadliba, illetve különféle más állatok (tigris, csirke, marha) jelennek meg. Az állatok szerepeltetése erős kapcsolatot mutat a természettel és a koreai gyerekek számára ismerős környezettel.

A „Természeti jelenségek” kategóriában a hó és eső képei dominálnak, amelyek gyakran az érzelmekkel vagy a változékonysággal társulnak, így érzékeltetve a természet és az érzelmi élet közötti kapcsolatot. Ez a motívum segít a gyerekeknek megérteni a természet változásait és jelentőségét.

A mondókákban számos „Szimbólum és jelkép” is megjelenik, például a tisztulásra utaló vízcsere vagy az évszakok változását kifejező fák és levelek. Ezek a szimbólumok játékos formában tükrözik a koreai kultúra spirituális és természeti világképét.

Az „Érzelmek és kapcsolatok” kategóriában erősen hangsúlyosak a családi és közösségi kötelékek, melyekben a szülők, testvérek és nagyszülők közötti szeretetteljes kapcsolatok jelennek meg. Ez a kategória támogatja a gyermekek szocializációját, elősegítve a családi kapcsolatok fontosságának megértését.

Összességében a koreai mondókák pozitívak és szemléletesek, gyakran nevelő célzatúak, és harmonikus kapcsolatot sugallanak a természettel.

Szöveges elemzés

Nyelvi jellemzők

A koreai mondókák nyelvezete kiemelkedik a ritmikus ismétlődésekkel és hangutánzó szavakkal, amelyek élénkebbé, egyszerűbbé és szórakoztatóbbá teszik a gyerekek számára. Gyakoriak a természetből és az állatvilágból származó kifejezések, mint például a „기럭아” (vadliba), melyek hangulatfestő szavakkal együtt a koreai gyermekek környezetét tükrözik. A „미여어” (gyors futásra ösztönző hang) és más hasonló elemek hozzásegítik a gyerekeket a nyelv ritmikus, fülbemászó aspektusainak elsajátításához, valamint a kiejtési és fonetikai tudatosságuk fejlesztéséhez.

Az alliteráció, a szókapcsolatok ismétlése és a játékos, ritmusos kifejezések szintén segítik a koreai gyermekeket a szókincsük bővítésében és a szavak felismerésében. Az olyan ritmikus szerkezetek, mint a „비리고 배리고” (Birigo, berigo), játékosan tanítanak és a gyermeki világra szabott hangulatot hoznak létre.

Kulturális és társadalmi motívumok

A koreai mondókákban gyakran jelenik meg a mindennapi élet különféle mozzanata, különösen a koreai társadalomban fontos szerepet játszó munkatevékenységek és rituálék. A vízhordás, a gyapottermesztés és a család számára történő ruhakészítés mind olyan tevékenységek, amelyek játékos formában ismertetik meg a gyerekeket a koreai paraszti kultúra részeivel. Az ilyen hétköznapi tevékenységek megjelenése szórakoztatás mellett oktató célzatú, erősítve a koreai kulturális értékek iránti tiszteletet és a kemény munka fontosságát.

A koreai mondókák középpontjában gyakran áll a természet, különösen az állatok (például kék madár, vadliba, daru) és a természeti jelenségek (pl. hóesés, eső), amelyek az évszakok változásával és a környezeti tényezőkkel való szoros kapcsolatot hangsúlyozzák. Mind a két Koreában változatos tájak vannak, hegyek és tenger. A mondókában több hegy is konkrétan megjelenik. De nem csak változatos a táj, de a természeti tájképek gyakran előfordulnak a koreai művészetekben. A koreai tájképekkel és természeti szimbólumokkal átszőtt mondókák, mint a „사랑눈은 오도록” (szerelem hó esik), a természet és az ember közötti harmóniát tükrözik, és erősítik a gyermekek környezet iránti tiszteletét. A hó és az eső vagy víz nagyon gyakran előfordul és mind a kettő általában a tisztaságot vagy megtisztulást jelképezi. A koreai kultúrában az első hóhoz több szokás is társul, mivel az ősz és a tél közötti átmenetet jelképezi. Az egyik ma is népszerű szokás, hogy ha együtt nézed az első havat azzal akit szeretsz akkor egymásba fogtok esni. Összeségében az állatok és természeti képek segítenek a gyermekeknek megérteni a természet törvényszerűségeit és a koreai népi hagyományok világát.

Az érzelmi és kapcsolati motívumok fontos szerepet játszanak a koreai mondókákban. A családtagok közötti szeretetteljes viszonyok, mint az anya, apa és nagyszülők iránti tisztelet, mélyen beágyazódtak ezekbe a szövegekbe. Számos mondókában megjelentek családtagok és a közöttük lévő különböző viszonyok. Az olyan mondókák, mint a „우리 어매 품에서” (anyám karjában), a gyermekek számára biztonságot és szeretetet közvetítenek. A konfucianizmus által is befolyásolt koreai családmodell nagy hangsúlyt helyez az idősek iránti tiszteletre, így a mondókákban megjelenő családi kapcsolatok szimbolikusan is jelentősek.

A konfucianizmusban nagyon fontos a gyerekek tanítása, a tanulás és ez a kultúrában is visszaköszön, így nem volt meglepő, hogy több mondókában is megjelent a tanulás, a tanulás fontossága, a vizsga és a bukástól való félelem.

A koreai kultúrát több szomszédos nép kultúrája is befolyásolta, főleg Kína volt rá nagy hatással. a konfucianizmus többször is kiérződik a mondókákból, de például Li Taibai nevét is megemlíti az egyik mondókában, aki egy kínai költő volt.

Szimbolikus és természeti motívumok

A koreai mondókákban gyakran találkozhatunk a tisztulás, megújulás szimbólumaival, amelyek különösen a vízzel kapcsolatos képeken keresztül jelennek meg. Az olyan mondatok, mint a „꾸정물은 나가고, 맬강물은 들어오고” (a koszos víz eltávozik, a tiszta víz beáramlik), a megújulást szimbolizálják. A természet és évszakok változását bemutató képek is központi szerepet játszanak; a hó és az eső megjelenése, a fák évszakonkénti átalakulása mind szimbolikusan mutatják a természet körforgását és a változás szépségét.

Összegzés

A koreai mondókák gazdag nyelvi és kulturális elemeket foglalnak magukba, amelyekben a ritmus, a természet, valamint a család és közösséghez való tartozás különösen hangsúlyos. A hétköznapi életből és természeti képekből merítő mondókák segítenek a gyermekeknek megismerni a koreai kultúra értékeit, miközben megalapozzák a gyermekek környezetük és társadalmi szerepeik iránti tudatosságát. A koreai mondókákban megjelenő motívumok támogatják a gyermekek szocializációját, miközben megőrzik a koreai kulturális örökséget és szellemi értékeket.

Összehasonlítás

Kategóriák	Magyar mondókák - Kulcsszavak	Koreai mondókák - Kulcsszavak
Állatok	Nyuszikáról, Nyusztika, Kis cica, kis cica, macska, Pucér madár, Fecskét, cicza, Csiga biga, csikó, Katicabogárka, kakas, Csirke	nagyfejű tengeri pér, mandzsucsik, madár, egér, pizstráng, madarak, selyemhernyókat, daru száll fel, daru, juh, madár, kék

		madár, madár, kék madár, tigris, Szarka, Gólya, keselyű, Bagoly, Csirke, marhánk, Csiga
Növény	bokor, sósát, Nyári magyaróskát, Fűbe, fába, Búza bokorjába, Búza, csihányt, Csicseri borsó, vadlőncse	krizantém, eperfaleveleket, gyapotot, fenyőt, minden egy fenyőtűn, gomba terjedt el, zöldborsólevél, Bambuszlevél, fenyőtű, babot
Természeti jelenségek	nyár, Ess eső, Ess eső, Süss fől nap, megfagynak, Süss ki meleg, bujj el hideg, Szivárvány, Nem volt eső egy hete, Messze a nyár	a hó leesett, az eső esett, esik a hó, szállingózva, fehér hókalapokat, száraz hó, virágok nyíltak, olyan hó kezdett esni, legyen a víz tisztá és ragyogó, nyár, De kemény dér csapott le rá, hajnalodik, Ha hajnalodik
Hétköznapi élet és munka	Aludj, aludjál, álmodjál, Itt nyugszol, Aludj, aludjál, alszik, Aludj, aludjál, Csak te mindig aludjál, Aludjál el, levente, Visszajön majd este, Meghozza az ajándékot, kelj fel, tejfel, fel is kelt, Megette, tejfelt, Pap, katona, kondás, kutyapécér, luzsivány, Vették, lopták, szemeten lelték, vették, kaszálni jár, Egyet tojtam, vidd odább, látok, Fonj, fonok, gyere ki, Ég a házad ideki, Töröm, szaporodjék, szítálok, sütök,	játszik, játszom, alszik, alszik, alszanak, alszanak, alszanak, bejön, nyisd ki, tedd ki, nyisd ki, szedjünk, etessük, kihúzzuk, kiválogatjuk, készítsünk, kiválogatjuk, viseljük, ültessünk, szüreteljük, gyűjtsük külön, készítsünk, szüreteljük, tartsuk, viseljük, ültess, börmellény, lógott, selyemszoknya, könyv, egymásra helyezve, hajfonat, hajtű, pipaszár, dísz, fémvarrótű, esőcsepp,

	czipót sütök, Megzsirozom, Mit játszunk, Fegyveriket, bugyborékot, Ádám-látó nagy baraczkot, A kezemmel nem érem, Létrát teszek, elérem, Szabd, Űssed, vágjad, vágjad, nyisd ki szárnyadat, Mutasd meg, lönni szöröncse, ne matass, mondja, Aki fürge, többet csíp, Tég, túró, téfel, kelj fel	övének a dísz, pipa, dísz, legfiatalabb lány, dísz, hivatalos dísz, varrótű, szögletes dísz, nagy kerámia edény, állami vizsgán, nyangot, arany jelvényt, elbukott, visszavonult, óvatosan belépett és aludt, egyet-kettőt tanultam, szépen lassan fejlődtem, felmentem, ide-oda szórtam, egy távoli lány jön vizet hozni, de hideg van, sapka, ülő, megmozdul, meg fogsz halni, követi, forog, régi (ház), Adok, új házat, (épít), eszel, élsz, szültél, éldegélsz, házad, nádfedeles ház, én otthonom, élsz, éldegélek, nem tudok tovább élni, Nincs élelem, Holnapután vásár lesz, Jött, pénzt, Elhagy, Nem adtak, fuss, gyere ki
Érzelmek és kapcsolatok	baba, baba, babám, kis katona, kis Katica, Csicsijja, babujja, Tente, baba, tente, Apád, András, apád, magadnak, magamnak, Neked, mink, lányok, Nem apád a fazakas, Ne keseregi, légy víg, Lusta Pista, Lányok, Lányok	én, anyám, karjaiban, öregasszony, öregember karjaiban, tegnap érkezett menyecske, vőlegény karjaiban, fiatal hölgyek, anya karjaiban, az olyan gyerekek, mint mi, nagymama karjaiban, szép lányok, kedvesük karjaiban, anyánk, szomszéd anyó,

		szüleinknek, fiatal, a mi szüleink mind megöregszenek, öreg, nem szomorú, apám, anyám, bátyám, fivérem, én, apám, anyám, szolgáló, apám, anyám, bátyám, én, szolgálónk, anyám, ostoba bátyám, nem tud élni a hirtelen nyomorúsággal, a hold, amellyel Li Taibai játszott, miután Li Taibai meghalt, ma még többet hulljon, egyre magasabbra rakódjon, kicsinyed, Böfögős férfi, Fiút, lányt, Gwon úr, gyász, bácsi, ne sírj, nővérem, férjhez megy
Szimbólumok és jelképek	Mézesbáb árnyékát, Mézesbáb árnyékát	arany párnát, fonott párnát, a fehér juh még szomorúbb, tigris, díszes övén, hold, fényes hold, szerelem hó esik, a koszos víz eltávozik, a tisztá víz beáramlik, őszi tányér, bronz tányér, késsel megszúrva vérző fa
Hangutánzó és hangulatfestő szavak	Dugi-dugi, Kot-kot-kot-kot- kot-kodács, Guggócska, Brekeke, Kár, kár, Hess el, csip-csip-csip	halak mozgása vagy alvása, lapos, teljesen, jaj, friss és zöld, Vadliba, Körbe-körbe, Így-úgy, Heves, Így-úgy, Birigo, berigo, miyeo
Tér és helyszínek	Duna, világ, Kertek alatt, Isten kapujába, égen, Mezőn	vízben, iszapban, fán, kunyhóban, sziklák között,

		fán, széles kaput, kutyaajtót, Baegok-hegyre, Geomgeom- hegyre, Baegok-hegy csúcsára, az úton, hálósobájában, elment Szöulba, magas hegyek és alacsony dombok között, ágakon, Baekdu-hegyre, Zöldborsólevélen, mögött, hátra, hátul, Hol, Át ezen a hegyen, azon a hegyen, szomszéd házában, vásárba, Átmentem a gazdagok házához, házában
--	--	---

Rövid összefoglaló

A táblázat alapján rögtön feltűnnek a következő hasonlóságok és különbségek a magyar és koreai mondókák között:

Hasonlóságok

Állatok és Természet közelsége: Mindkét kultúrában több állatra találunk utalást. Mindkét kultúrában több állatra találunk utalást. Illetve növények és természeti jelenségek is hasonló mennyiségben jelentek meg. A természet elemei – mint a hó, eső, szél, nyár – mindkét mondókakörben megtalálhatók, gyakran az évszakokhoz és időjáráshoz kapcsolódva. Mind a magyar, mind a koreai mondókákban megjelenik a természetes ciklusok és az időjárási változások iránti figyelem. Ez mindkét esetben a természet közeli életmódot tükrözi.

Hétköznapi élet és munka: A hétköznapi tevékenységek szintén gyakoriak mindkét kultúrában. Mindkét mondókakörben megjelennek mezőgazdasági munkák, illetve az olyan általános dolgok, mint az alvás.

Kapcsolatok és érzelmek: Mindkét kultúrában fontos szerepet játszanak a családi kapcsolatokra és érzelmekre utaló kifejezések. A szeretetteljes, érzelmi kötődéseket kifejező mondókák mindkét kultúrában megtalálhatók.

Különbségek

Állatok, növények és természet: A magyar mondókákban inkább házi és ház körüli állatok találhatók meg (cica, nyuszi, csirke), míg a koreaiakban inkább vadon élő állatok jelennek meg (tigris, daru, selyemhernyó).

Hétköznapi élet és munka: A magyar mondókában inkább több cselekvés jelenik meg (vették, tojtam, fonok), míg a koreai mondókákban többféle tárgy jelenik meg (selyemszoknya, pipa, varrótű).

Kapcsolatok és érzelmek: Ebben a kategóriában, a koreai mondókákban volt több. A magyar mondókákban inkább érzéseket kifejező szavak és kedves becézések voltak (tente, baba), míg a koreai mondókában rengeteg családtag megjelenik (anyám, apám, bátyám, nagymama).

Szimbólumok és jelképek: A koreai mondókákban sokkal több a szimbólum és a jelkép. A szimbolikus elemek gyakran természetközeli képekhez (például tiszta és koszos víz) vagy szellemi jelentőségű szimbólumokhoz (pl. tigris, hold) kapcsolódnak.

Hangutánzó és hangulatfestő szavak: Mindkét mondókakörben vannak hangutánzó elemek, azonban a magyar mondókákban a hangutánzók gyakran az állathangokat utánozzák, mint például a "kot-kot-kodács", míg a koreai mondókákban sokszor hangulatfestő jellegűek és a mozgást vagy érzelmi állapotokat tükrözik (pl. „friss és zöld”, „Birigo, berigo”).

Tér és helyszínek: A magyar mondókákban szereplő helyszínek általában falusi környezetet, a természetet vagy nagyobb földrajzi tájegységeket (pl. Duna, mező) idéznek. Ezzel szemben a koreai mondókákban a helyszínek konkrét hegyek, falvak és kulturális helyszínek (pl. Baegok-hegy, Baekdu-hegy) említésével közelebb hozzák a gyerekek számára ismert tájakat és történelmi helyszíneket.

Összehasonlító elemzés

A magyar és koreai mondókák összehasonlítása során kirajzolódik mindkét kultúra sajátos értékvilága, amelyeken keresztül a gyermekek nyelvi és társadalmi szocializációja megvalósul. A mondókák olyan nyelvi és kulturális eszközök, amelyek segítik a gyerekek szókincsének, ritmusérzékének, és a identitásuk megértését. Emellett a nyelvi szerkezet és a mondókák tematikus tartalma is tükrözi az adott nyelvcsalád és kulturális háttér sajátosságait.

A nyelvtudomány szempontjából mind a magyar, mind a koreai nyelv agglutináló, vagyis a szavak toldalékokkal történő felépítésén alapul. Ez a szerkezeti jelleg elősegíti a jelentések rétegezett kifejezését, ami jól megfigyelhető a mondókákban alkalmazott szóképzési és ragozási formákban is. A koreai és magyar nyelv agglutináló jellegéből adódóan a mondókákban megjelenő szavak különböző toldalékok hozzáadásával gazdagíthatók, ami fejleszti a gyermekek nyelvi érzékenységét és morfológiai tudatosságát.

Noha a koreai és magyar nyelv közötti nyelvcsaládi kapcsolat kérdése továbbra is vitatott, Matthias Castrén (1844), finn filológus azt javasolta, hogy az Uráli nyelvcsaládot, amelybe a magyar nyelv tartozik, és az Altáji nyelvcsaládot, amibe az egyik elmélet szerint a koreai tartozik, egy nagy családdá, az Uráli-Altáji családdá kéne összekapcsolni. Ezt az úgynevezett „Uráli-Altáji” elméletet azóta számos nyelvész bírálta, és a hatvanas évektől kezdődően erőteljesen megkérdőjelezték. Sergei Starostin (1960), nyelvész, a „tisztá” altáji nyelvcsaládot elfogadhatónak tartja, de az uráli ág beillesztését teljes mértékben elveti. Ugyanakkor a kifejezés, különösen Eurázsia középső részének nyelvi, grammatikai és lexikai hasonlóságaira utalva, bizonyos körökben ma is előfordul. Juha Janhunen (2014) például rámutat, hogy „az 'Altáji' használata az 'Uráli-Altáji' helyett félrevezető, mivel nincsenek olyan tipológiai jellemzők, amelyek kizárólag az 'altájira' lennének jellemzőek, uráli kapcsolódás nélkül.

Mind a magyar, mind a koreai mondókákban közös vonás a természet közelsége, amely az állatokra és természeti jelenségekre való hivatkozásokban jelenik meg. A magyar mondókákban gyakrabban találkozunk ház körüli és közismert állatokkal, mint például a nyuszi, cica, csirke, amelyek közvetlenebb kapcsolatban állnak a gyermekek mindennapjaival. Ezzel szemben a koreai mondókákban a vadon élő állatok, például a tigris, daru, selyemhernyó megjelenése tükrözi a koreai társadalom természethez való spirituális kötődését, amely a konfuciánus és taoista hatásoknak köszönhetően mélyen beágyazódott a kultúrába.

A természeti elemek, mint a hó, eső és szél szintén központi szerepet játszanak mindkét mondókakörben. Míg a magyar mondókákban ezek a jelenségek gyakran időjáráshoz kapcsolódóan jelennek meg (például az esőhívogató mondókák), a koreai mondókákban a természeti elemek gyakran a tisztaság, megújulás és harmónia szimbólumai, mint például a „tisztá víz” és „koszos víz” ábrázolásában, amely a megtisztulást és a tiszta lélek fontosságát fejezi ki. Ezek a szimbólumok a gyerekek környezet iránti tiszteletének kialakulását támogatják.

A mondókákban megjelenő hétköznapi tevékenységek – mint az alvás, munka, illetve a mezőgazdasági tevékenységek – a gyermekeket játékos formában vezetik be a társadalmi

szerepek világába. A magyar mondókákban gyakran említett munkák (például kaszálás, fonás) a hagyományos paraszti életmódot tükrözik, ezzel erősítve a nemzeti identitást és a vidéki élet iránti tiszteletet. A koreai mondókákban a mindennapi munkatevékenységek mellett (például vízfordás, ruhakészítés) számos tárgyi elem (például selyemszoknya, pipa, hajtű) jelenik meg, amelyek a koreai társadalom hierarchikus szerkezetét és a konfuciánus értékrendet erősítik.

A neveléstudományi szempontból ezek a munkafolyamatokat megjelenítő mondókák fontos pedagógiai funkcióval bírnak, hiszen elősegítik a gyermekek szocializációját és értékrendjének formálását. A koreai mondókák esetében kiemelten jelen van a tanulás és vizsga motívuma, ami a konfucianizmus által befolyásolt oktatás- és tanulásközpontú társadalmi szemléletet tükrözi. Ez a fajta tematika a gyermekek tanulás iránti pozitív attitűdjének kialakításában és a teljesítményorientált szemlélet erősítésében játszik szerepet.

Mindkét kultúrában hangsúlyos a családi kapcsolatokra és érzelmekre való utalás, de a megjelenésük különböző módokon valósul meg. A magyar mondókákban gyakrabban találkozhatunk kedves becézésekkel és érzelmeket kifejező szavakkal (például „tente, baba”), amelyek a szeretetteljes, gondoskodó családi atmoszférát idézik meg. Ezzel szemben a koreai mondókákban a családtagok részletesen szerepelnek (például anya, apa, báty, nagymama), amely a koreai társadalomban mélyen gyökerező konfuciánus értékrendet tükrözi, ahol az idősek tisztelete és a család központi szerepe kiemelt jelentőséggel bír.

A magyar és koreai mondókák ezen érzelmi és kapcsolati dimenziói a gyermekek kötődésének kialakulásában és érzelmi intelligenciájuk fejlesztésében játszanak fontos szerepet. A koreai mondókákban megjelenő családi struktúra egyúttal a generációk közötti tisztelet és hierarchia megértését támogatja, míg a magyar mondókákban a szeretetteljes kötődés hangsúlyozása a biztonságérzet és a közelség fontosságát erősíti.

A koreai mondókák különösen gazdagok szimbólumokban és szellemi jelentésű képekben, amelyek gyakran a természethez és a társadalmi értékekhez kapcsolódnak. Az olyan motívumok, mint a hold, a tisztulást jelképező víz és az évszakok változása a koreai kultúra spirituális világképét tükrözik, amely a gyermeki szemléletet a természet körforgásának tiszteletére és a lelki harmónia keresésére irányítja. Ezzel szemben a magyar mondókákban található szimbólumok, mint például a Duna vagy a mézeskalács, inkább életképszerűek és a közösségi életformára utalnak.

A neveléstudományi szempontból a kulturális szimbólumok jelenléte a gyermekek kulturális identitásának megerősítésében és a nemzeti hagyományok átörökítésében játszik fontos

szerepet. A koreai mondókák szimbolikus képei különösen fontosak a gyermekek erkölcsi és spirituális nevelésében, míg a magyar mondókák inkább a közösségi élet és a hétköznapi tevékenységek természetes részévé válását segítik elő.

A hangutánzó és hangulatfestő szavak használata mindkét mondókakörben jelen van, de eltérő formában. A magyar mondókákban ezek az elemek gyakran állathangokat utánoznak, mint például a „kot-kot-kodács”, ami szorosabb kapcsolatot mutat a gyerekek számára ismerős környezettel. A koreai mondókákban viszont a hangutánzó elemek gyakran mozgást és érzelmeket fejeznek ki (például „Birigo, berigo”), ami a koreai nyelv hangulatfestő gazdagságát tükrözi.

A hangutánzó szavak segítik a gyermekek kiejtési készségeinek fejlesztését, valamint hozzájárulnak a fonológiai tudatosság kialakulásához, amely az írás-olvasás tanulásának fontos alapja.

A tér és helyszínek bemutatása szintén különbözik a két mondókakörben. A magyar mondókákban a helyszínek (például a Duna és mezők) gyakran általános tájegységeket idéznek, amelyek a közép-európai tájképet közvetítik. Ezzel szemben a koreai mondókákban konkrét hegyek, falvak és kulturális helyszínek (például Baekdu-hegy, Szöul) jelennek meg, amelyek a koreai gyermekek számára ismerős tájakat és történelmi helyszíneket idéznek fel.

A konkrét helyszínek szerepe a gyermekek nemzeti identitásának erősítésében fontos, hiszen a kulturális és természeti környezet iránti tiszteletet hívja életre.

Érdekes párhuzam figyelhető meg a magyar és koreai mondókák között, amely különösen kiemeli a mondókák univerzális tematikus elemeit és a gyermekek közötti kulturális hasonlóságokat. Mindkét kultúrában található egy-egy „csiga-kihívó” mondóka, amely hasonló szerkezetben és üzenettel rendelkezik.

A magyar változatban – „Csiga biga, gyere ki, / Ég a házad ideki” – a gyermekek játékosan szólítják elő a csigát, egyfajta „fenyegetésként” hívva ki, miszerint ég a háza, ezzel ösztönözve arra, hogy megmutassa magát. Ezzel szemben a koreai mondókában – „탈빵아 탈빵아 / 네 집에 불났다 / 소시랑 짚고 나오너라” („Csiga, csiga, / Tűz van a házadban, / Fogd a botodat, és gyere ki!”) – a szöveg szerkezete és témája hasonló: a csigát arra biztatják, hogy reagáljon egy külső fenyegetésre, amely az otthonát érinti.

Ez az egybeesés nem csupán a természeti és állatvilágból merítő mondókák univerzalitását hangsúlyozza, hanem rámutat arra is, hogy a különböző kultúrákban hasonló szimbólumok és motívumok jelenhetnek meg a gyermeki világban. A csiga, mint közismert lény, mindkét kultúrában felkelti a gyermekek érdeklődését, és a "háza" koncepcióján keresztül könnyen kapcsolható hozzá játékos történet vagy kitalált veszély.

Pedagógiai szempontból ez a párhuzam azt mutatja, hogy a gyermekek számára készült szövegek, bár kulturálisan sajátos elemeket tartalmaznak, gyakran ugyanazon alapérzésekre és fantáziákra építenek. Ez a hasonló témájú mondóka lehetőséget adhat arra, hogy a kulturális tanulmányok során a pedagógusok rávilágítsanak a kulturális különbségek és hasonlóságok megértésének fontosságára, és játékos formában közelebb hozzák a gyermekekhez a más kultúrákban rejlő értékeket.

A magyar és koreai mondókák összehasonlítása rávilágít arra, hogy a nyelvi és kulturális különbségek ellenére mindkét mondókakör erős pedagógiai funkcióval bír. A magyar mondókák a paraszti életformát, a közösségi tevékenységeket és a természethez való közvetlen kapcsolatot közvetítik, míg a koreai mondókákban megjelenő szimbólumok és konfuciánus értékek a családi és társadalmi hierarchia fontosságát és a lelki harmóniára törekvést tükrözik. Az agglutináló nyelvszerkezet mindkét nyelv esetében jól támogatja a ritmikus ismétléseket és játékos nyelvi formákat, amelyek elősegítik a gyermekek nyelvi fejlődését és kulturális identitásuk formálódását.

Összegzés

A kutatás eredményei alapján a magyar és koreai mondókák összehasonlítása rávilágít mindkét kultúra gyermekkultúrájának alapvető értékeire és közös vonásaira. Az elemzések során feltárt hasonlóságok és különbségek megerősítették, hogy bár a mondókák eltérő kulturális hátteret tükröznek, közös elemeket találunk bennük, mint a természetközelség, az állatok és a családi kapcsolatok ábrázolása, amelyek mindkét kultúra alapvető értékeit és normáit hordozzák.

A kutatás során kvalitatív módszereket alkalmaztam, tematikus elemzést és komparatistikai vizsgálatot. A kvalitatív kutatás lehetővé tette a mondókák mélyebb, kulturális kontextusban történő vizsgálatát, amely szükséges volt a gyermekkultúra és a mondókák összefüggéseinek feltárásához. A tematikus elemzés során különféle visszatérő motívumokat és univerzális

témákat azonosítottam, amelyek lehetővé tették a mondókák közötti hasonlóságok és különbségek strukturált bemutatását.

A kutatás központi fókusza a kulturális hasonlóságok és különbségek feltárása volt, amelyet a magyar és koreai mondókák összehasonlításán keresztül vizsgáltam. Az eredményeket táblázatba foglaltam, majd észrevételeimet szövegesen összegeztem majd ezeket kulturális és nyelvi szempontból elemeztem.

A kutatás során 30-30 magyar és koreai mondókát elemeztem. a mondókákat különféle témakörökből válogattam ki, így átfogó képet kaptam a két kultúra gyermekkultúrájának sokszínűségéről. A kiválasztott minták a különböző földrajzi régiókat is lefedték, ami hozzájárult a reprezentatívabb adatok biztosításához.

Mindkét kultúra mondókáiban megjelennek alapvető motívumok, mint a természet, az állatok, a családi kapcsolatok és a mindennapi élet elemei, amelyek közös emberi tapasztalatokat és kulturális értékeket közvetítenek. Ugyanakkor kultúrafüggő elemek is felfedezhetők.

Mindkét kultúrában megtalálhatóak például az altatódalok, az állatokról szóló mondókák, a természethez kötődő mondókák (például esőhívogató vagy napköszöntő), valamint a játékos vagy tanító célzatú szövegek. Ezek a típusok a gyermekek szórakoztatását, tanítását és nyelvi fejlődését szolgálják, ami mindkét kultúrában fontos. Az egyes típusok sajátos formában jelennek meg, reflektálva az adott kultúra társadalmi normáira és értékeire, például a koreai mondókákban gyakori a család és a közösségi hierarchia ábrázolása, míg a magyar mondókák gyakrabban utalnak a mindennapi élet tevékenységeire.

A kutatás alapján a mondókák jól tükrözik a kulturális hasonlóságokat és különbségeket. A magyar és koreai mondókákban felfedezhetők közös kulturális elemek, amelyek az univerzális gyermekkultúra alapvető részei. Ezzel egyidejűleg a különbségek is markánsan megjelennek. Ezek a sajátos kulturális jellegzetességek árnyalják a mondókák üzenetét, és így a két nép eltérő szociokulturális háttérének és értékrendjének gazdag kifejeződései.

Ezzel a kutatással sikerült feltárni a magyar és koreai mondókák közötti kulturális kapcsolódási pontokat és eltérő vonásokat, amelyek gazdagítják a gyermekkultúra megértését, és rámutatnak azokra a közös emberi értékekre, amelyek különböző kultúrákban is megjelennek. Ez az eredmény felhasználható a nevelési és oktatási gyakorlatban, különösen az interkulturális oktatásban, ahol a tanárok az eredmények segítségével érzékenyebbé tehetik a gyermekeket más kultúrák értékeire és hagyományaira. A kutatás támogatja a kulturális sokszínűség

megértését és elfogadását, ezáltal az oktatási módszerek bővítéséhez és a gyermekkultúra elméleti alapjainak gazdagításához is hozzájárul.

Ez a kutatás alapot adhat olyan további tanulmányoknak, amelyek más kultúrák gyermekkultúráját hasonlítják össze, vagy amelyek a kulturális szocializáció és identitás kialakulását vizsgálják gyermekkori szöveges hagyományokon keresztül.

Összességében ez a kutatás a kulturális szocializáció vizsgálatához, a kulturális identitás megerősítéséhez, valamint a globális nevelési rendszerek közötti együttműködés fejlesztéséhez járul hozzá, elősegítve a gyermekek körében a kulturális nyitottságot és az interkulturális párbeszédet.

Irodalomjegyzék

A magyar nyelv történeti korszakai. (dátum nélkül.). Forrás: Wikipédia: https://hu.wikipedia.org/wiki/A_magyar_nyelv_torteneti_korszakai#Ősmagyar_kor (2024. 11. 10.)

Altaic languages. (dátum nélkül.). Forrás: Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Altaic_languages#Uralo-Altaic_hypothesis (2024. 11. 06.)

Balázs, G. (2020). A Bihari gyermekmondókák vallatása. *Magyar Nyelvőr* 144., 217–228.

Baloghy, E. (1908). *A magyar kultúra és nemzetiségek.* Budapest: Deutsch Zsigmond és társa könyvkereskedése. Forrás: https://mtda.hu/books/baloghy_erno_a_magyar_kultura_es_a_nemzetisegek_Optimize_d.pdf (2024. 07. 20.)

Benkő, É., & Prezsmer, B. (2015). *Népi játékok.* Sepsiszentgyörgy: Háromszék Vármegye Kiadó.

Bíró, L. (2006. szeptember 1.). *A CSALÁD VÁLTOZÓBAN: A MAGYAR HELYZET.* Freising, Németország.

Bodonyi, E., Busi, E., Hegedűs, J., Magyar, E., & Vizely, Á. (2006). *Család, gyerek, társadalom.* Budapest: Bölcsész Konzorcium. Forrás: <http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf> (2024. 07. 20.)

Csíkos, C. (2020.). *A neveléstudomány kutatómódszertanának alapjai.* Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. Forrás: https://www.eltereader.hu/media/2020/12/web_Csikos-Csaba_Bevezetes_.pdf (2024. 08. 03.)

É. Kiss, K., Gerstner, K., & Hegedűs, A. (2013). *Kis magyar nyelvtörténet.* Piliscsaba: Pázmány Péter Katolikus Egyetem. Forrás: <https://mek.oszk.hu/15000/15090/15090.pdf> (2024.07.20.)

- Eco, U. (1996.). *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* (B. Klukon, Ford.) Győr: Kairosz Kiadó.
- Falus, I., Tóth Istvánné Környei, M., Bábosik, I., Réthy, E., Szabolcs, É., Nahalka, I., . . . Mayer Miklósné Nádasi, M. (2004.). *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*. Budapest: Műszaki Könyvkiadó Kft.
- Francis-Ratte, A. (2022, augusztus 22.). *The 2,000-year history of Korean*. Retrieved from Duolingo Blog: <https://blog.duolingo.com/history-of-korean-language/> (2024. 07. 18.)
- Hammer, E. (2001). *THE ARTS OF KOREA*. New York: The Metropolitan Museum of Art.
- History of Hangul - Part II*. (dátum nélkül.). Forrás: ZKOREAN: https://zkorean.com/hangul/history_of_hangul_part_3 (2024. 07. 18.)
- Hunmindzsongum*. (dátum nélkül.). Forrás: Wikipedia: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Hunmindzsongum> (2024. 07. 18.)
- II. *A magyar nyelvtörténet korszakai:*. (dátum nélkül.). Forrás: <https://web.archive.org/web/20120208083415/http://www.ngkszki.hu/seged/csej-lyesj/tortenet.htm> (2024. 11. 10.)
- Jamadzsi, M. (1989). *Japán*. Budapest: Gondolat Könyvkiadó.
- Konfucianizmus*. (dátum nélkül.). Forrás: Wikipedia: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Konfucianizmus> (2024. 11. 08.)
- Korean numerals*. (dátum nélkül.). Forrás: Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Korean_numerals (2024. 11. 06.)
- Kovács, N., & Kékes Szabó, M. (2016). Családkép és családideál napjainkban, avagy kisiskolások és pubertáskorú fiatalok vélekedései a családról. *Iskolakultúra*, 25-46.
- Köpeczi, B. (1977). *A magyar kultúra harminc éve*. Budapest: Kossuth Könyvkiadó. Forrás: <https://mek.oszk.hu/07000/07044/07044.pdf> (2024. 07. 20.)
- Kövér, L. (2014). A koreai családmódel változása a 20. században. *Zempléni múzsa : társadalomtudományi és kulturális folyóirat 14. évf. 3. sz.*, 17-32. Forrás: https://epa.oszk.hu/02900/02940/00055/pdf/EPA02940_zmimuzsa_2014_3_017-032.pdf (2024. 07. 20.)
- Lee, K.-M., & Ramsey, S. R. (2011). *A History of the Korean Language*. Cambridge: Cambridge University Press. Retrieved from https://altaica.ru/LIBRARY/KOREAN/Lee%20Ramsey_A%20history%20of%20the%20korean%20language.pdf (2024. 07. 19)
- Milassin, A. (2020.). Kulturális eltérések értelmezése Dél-Koreában magyar szemmel. *Távolkeleti Tanulmányok*, 151–167.
- Montgomery, C. (2016, január 19.). *Korean Literature in Translation – CHAPTER FOUR: IT ALL CHANGES! THE CREATION OF HANGUL*. Retrieved from Korean Literature in

- translation: <https://www.ktlit.com/korean-literature-in-translation-chapter-four-the-creation-of-hangeul/> (2024. 07. 18.)
- Poppe, N. (1965). *INTRODUCTION TO ALTAIC LINGUISTICS*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz. Forrás: https://altaica.ru/LIBRARY/POPPE/Altaic_intro.pdf (2024. 11. 08.)
- Sántha, K. (2006). *Mintavétel a kvalitatív pedagógiai kutatásban*. Budapest: Gondolat Kiadó. Forrás: <https://www.szaktars.hu/gondolat/view/santha-kalman-mintavetel-a-kvalitativ-pedagogiai-kutatasban-2006/?pg=0&layout=s> (2024. 10. 23.)
- Shin, S., & Koh, M.-s. (2005.). Korean Education in Cultural Context. *Essays in Education*, 1-10. Forrás: <https://openriver.winona.edu/eie/vol14/iss1/10> (2024. 08. 02.)
- Sorenson, C. W. (n.d.). *The Value and Meaning of the Korean Family*. Retrieved from Asia Society: <https://asiasociety.org/education/value-and-meaning-korean-family> (2024. 08. 01.)
- Starostin, S., Dybo, A., & Mudrak, O. (2003). *Etymological Dictionary of the Altaic Languages*. Leiden: Brill Publishers.
- Taoizmus*. (dátum nélk.). Forrás: Wikipedia: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Taoizmus> (2024. 11. 08.)
- Varga, E., & Gordon Győri, J. (2014.). Értékek és kultúrák: Dél-Koreai és magyar nevelési értékek összehasonlítása. *Oktatáskutatás határon innen és túl*, 497-518.
- 신경림. (1981). *한국 전래 동요집 2*. Szöul: 창비. Forrás: https://www.google.hu/books/edition/한국_전래_동요집_2_창비_아동/8BnFcSruDQsC?hl=hu&gbpv=1&dq=한국+전래+동요집&printsec=frontcover (2024. 11. 08.)
- 신경림. (1981). *한국 전래 동요집 1*. Szöul: 창비. <https://books.google.hu/books?id=1ZtuTvQhiYUC&printsec=frontcover&hl=hu#v=onepage&q&f=false> (2024. 09. 20.)에서 검색됨